

HATÁROZATOK

132/2022. (VI.17.) MÖKT h.

A képviselő-testület 2022.
június 17-i rendkívüli
ülésének napirendje

133/2022. (VI.17.) MÖKT h.

Polgármesteri tájékoztató
Makó város jövőképeről

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2022. június hó **17.** napján a Makói Polgármesteri Hivatal Főépület, I. emeleti
kistárgyaló termében megtartott **11. – rendkívüli, nyilvános –** ülésének

N A P I R E N D J E

1. Polgármesteri tájékoztató Makó város jövőképéről

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete **2022. június** hó **17.** napján, a Makói Polgármesteri Hivatal Főépület I. emeleti nagytermében megtartott **11.** – rendkívüli, nyilvános – ülés jegyzőkönyve.

Jelen vannak: Farkas Éva Erzsébet polgármester, Varga Ferenc alpolgármester, Botlik Anita, Czirbus Gábor, Csermák Szilvia, Gáspár Sándor, Dr. Hadik György, Kovács Sándor, Mágori András József, Mucsi Tamás és Székely Ildikó Etelka települési képviselők.

Jelen van továbbá: dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta jegyző, továbbá a mellékelt jelenléti ív szerint

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Tisztelettel köszönti képviselőtársait a mai rendkívüli képviselő-testületi ülés keretében. Megkülönböztetett tisztelettel köszönti Lázár János országgyűlési képviselő urat, az Építési és Beruházási Minisztérium miniszterét. Az országos választások után első alkalommal találkoznak ebben a minőségében jelen grémium előtt, így mindannyiuk nevében nagy tisztelettel köszönti, sok erőt, jó egészséget kíván 4 éves országgyűlési képviselői megbízatásához, valamint miniszteri megbízásához, bízva a további közös együttműködésben. A város nevében szívből gratulál. Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János építési és beruházási miniszter, országgyűlési képviselő: Hálasan köszöni a jókívánságokat és a gratulációt.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: A jelenléti ív alapján megállapítja, hogy a 12 települési képviselő közül jelen van 11 fő. A megjelenési arány 91%-os. A megjelenés alapján megállapítja, hogy az ülés határozatképes, azt megnyitja.

Előadja, hogy a mai rendkívüli képviselő-testületi ülést azzal a céllal hívták össze, hogy Makó város jövőjéről egyeztessenek a közösség érdekeit számba véve és továbbra is képviselve. Kérdezi, hogy a napirendre vonatkozóan van-e kérdés, ellenvetés.

Kérdés, ellenvetés nem lévén, szavazásra teszi fel a napirend elfogadását.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

132/2022. (VI.17.) MÖKT h.

Tárgy: A képviselő-testület 2022. június 17-i rendkívüli ülésének napirendje

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2022. június 17-i rendkívüli ülésének napirendjét az alábbiak szerint határozza meg:

1. Polgármesteri tájékoztató Makó város jövőképéről

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal – Jegyzői Iroda – Jogi Csoport
- Irattár

1. sz. előterjesztés

Polgármesteri tájékoztató Makó város jövőképéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2015-ben gazdasági programban foglalta össze Makó város jövőképével, fejlesztésével, támogatásával, illetve közösségi életével kapcsolatos fejlesztési lehetőségeit. 2019-ben 10 éves programban állították össze Makó város jövőjét, elsősorban a fejlesztések és támogatások tekintetében. Legfőbb célkitűzés, hogy a város közössége élhető, fenntartható közösségként legyen jelen, önellátásra törekvő város kialakítására töreksszenek saját branddel rendelkező városkép megjelenítésével. A fürdő- és egészségturizmus mellett tették le voksukat az elmúlt években, köszönhetően elsősorban a Makovecz-örökség hagyatékának, és az elmúlt időszakban töreksszenek - a különböző válságok járványügyi időszak, illetve az orosz-ukrán háborút követően időszakban -, hogy az okosváros, zöld város képének alakításában is Makó városa fejlődjön. Az elmúlt évek meghatározó célkitűzései a város működése szempontjából elsősorban a működési stabilitás fenntartása volt, amit elsősorban a 2020. márciusában megjelenő járványügyi időszak idézett elő, felelősségvállalással igyekeztek Makó város közösségének a rendkívüli élethelyzetben biztosítani és törekedtek arra, hogy a fejlődés mindezek ellenére a különböző beruházások tekintetében ne álljon meg. A stabilitás fenntartása érdekében – amint említette – a gazdasági lehetőségek bevonásával, elsősorban az önkormányzati gazdasági lehetőség bevonásával, illetve pályázati lehetőségek bevonásával igyekeztek megvalósítani a fejlesztéseket, együttműködve a kormányzati szervekkel, irányító hatóságokkal, országgyűlési képviselő úr, miniszter úr lobbijének köszönhetően különböző forrásbevonások számbavételével, illetve a képviselő-testületi döntésekkel, amelynek köszönhetően több helyi szintű fejlesztést tudtak indítani. A stabilitás a város biztonságos költségvetése, kötelező feladatainak ellátása nem várt események kezelésére vonatkozott elsősorban, lehetőségek biztosítása, amelyben minden makói megtalálhatja számításait. A makóiság, mint érték, mindig fontos volt számukra, ehhez mérten igyekeztek fejlesztéseiket is megvalósítani, illetve kormányzati támogatásokat kérni. Ennek köszönhető többek között, hogy az oktatási, nevelési intézmények felújításai az elmúlt időszakban szinte teljes körűen megtörtént. A szociális gondoskodás növelése tekintetében infrastrukturális fejlesztésre elsősorban európai uniós forrásokat, illetve hazai forrásokat is elértek. A családpolitikának köszönhetően a szociális támogatások mellett bölcsődei férőhelyek bővítésére, óvodák megújítására, oktatási intézmények megújítására is sor kerülhetett a városban. Vallásai közösségeik tereinek megújítása is miniszter úrnak köszönhetően több templomban fejlesztésnek indulhatott. A kulturális fejlődés területén épülhetett meg a 13. Makovecz Imre által tervezett épület, amelyet volt köztársasági elnök úr jelenlétében és miniszter úr jelenlétében adhattak át. A városképi fejlesztések elsősorban a városi terek, zöldfelületek fejlesztése, fásítási programban mutatkozott meg az elmúlt időszakban, és mérhetetlenül nagy figyelmet fordítottak az elmúlt években a leszakadó városrészek felzárkóztatására, fejlesztésére is. Éppen most a Honvéd-városrész harmadik infrastrukturális fejlesztési időszaka fog indulni az elkövetkezendő hetekben. Nem feledkeztek meg a belvárosi fejlesztéseken túl a külterületi városrészek fejlesztéséről sem, elsősorban a vidékfejlesztési program keretében igyekeztek

közösségi tereket, utakat, épületegységeket megújítani. Az értékközpontúság mellett a fejlődés lehetőségének biztosítását a gazdaságnövelő beruházások is segítették és támogatták. Ugyancsak kormányzati támogatásnak köszönhetően az ipari parkban teljes közművesítési fejlesztést tudtak két ütemben 400 millió forintért megvalósítani, és kormányzati támogatásoknak köszönhetően az öt legnagyobb városi cégnél több ütemben kapacitásbővítés, új munkahelyek teremtésére vonatkozó fejlesztés, eszközbeszerzések indulhatott közel 10 milliárd forint összegben, amelyről úgy gondolja, hogy ez is nagyon jelentős ahhoz, hogy a munkahelymegtartás, illetve a családok közösségének megtartása, munkahelyek biztosítása hosszú távon biztosított legyen. Úgy gondolja, hogy ebben érték el a legnagyobb eredményt, sokszor hangsúlyozzák, hogy több mint 10%-os munkanélküliségről 3%-ra csökkentették a munkanélküliséget még úgy is, hogy a járványügyi időszakban, amikor körülbelül 7%-ra növekedett a ráta, ez a százalékos arány, gyakorlatilag a mostani időszakra ugyanúgy 3,5-4%-ra visszaesett a munkanélküliség. Ez köszönhető a járványügyi időszakban azoknak a bértámogatásoknak és egyéb munkahelymegtartó programoknak, amelyeket a válságkezelésben kormányzati szinten indított az országgyűlés. A fejlődés lehetőségeként első helyen a képviselő-testület 2015-ben a Makovecz-örökség, azonban belül elsősorban a Hagymatikum gyógyfürdő fejlesztését tűzte ki a település brandjeként, arculataként, és a környezet kialakításában is speciálisan a Makovecz-örökséghez köthetően indítottak fejlesztéseket, a forrásbevonásokról mindvégig országgyűlési képviselő úr biztosította várost. A 13 Makovecz-épület közül Makó jövője szempontjából a helyi gazdaság motorjaként a Hagymatikum gyógyfürdő fejlesztésének többszöri áttekintését követően indulhatott a tavalyi év nyarán a Hagymatikum gyógyfürdő bővítésének fejlesztése egy 9,2 milliárd forintos fejlesztési keretből, illetve egy 1,05 milliárd forintos környezeti megújításra vonatkozó állami támogatásból. Nyilvánvalóan itt is a népességmegtartó, a vállalkozások, új szolgáltatások megjelenése nélkülözhetetlen lesz, reményeik szerint el fog indulni ehhez a beruházáshoz köthetően és ugyancsak Makó megtartó erejét fogja majd növelni. A fürdőfejlesztés kivitelezésére vonatkozóan elmondja, hogy jelenleg 40%-os készenléti állapotban van, június végére ígérte a kivitelező, hogy a 40%-os készenléti állapotot eléri, és ennek megfelelően tudják majd az ennek megfelelő kifizetéseket biztosítani. Az elmúlt 10 évre visszatekintve egyértelműnek tartja, hogy a fürdőfejlesztés mind a látogatószám alakulásában, mind a vendégéjszakák, mind a fürdő nettó árbevétele rohamosan fejlődött, ezért is örülnek a fejlesztésnek. Mindemellett fontosnak tartja azt is, hogy a fürdő környezetében lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanok értékesítésére, illetve turizmushoz köthető fejlesztésére is sor tudjon kerülni. Ennek köszönhetően az elmúlt években szálláshely kialakítása céljából két ingatlant értékesítettek – a volt rendőrség épületét, illetve a volt városháza épületét. A volt városháza épületére vonatkozóan tervezési időszak indult, amely várhatóan ebben az évben befejezésre kerülhet. A volt rendőrségi épületre vonatkozóan további egyeztetés szükséges a jelenlegi tulajdonossal, aki a járványügyi időszakban a számára megfelelő fejlesztési hitelkonstrukciót nem tudta biztosítani a fejlesztésre, és egyéb vállalkozó, illetve befektető bevonásával szeretné a fejlesztést majd megvalósítani. A Maros-part fejlesztése ugyanolyan fontosságú a város számára, itt is az elmúlt években a járványügyi időszakban tapasztalták meg, hogy kiemelt fontosságú turisztikai területté vált a városban. A fürdő fejlesztése, a turizmus fejlesztése, amelyben a továbbiakban is, az elkövetkezendő években is mindaz, ami köré tartozik, a környezetfejlesztés, a jelenlegi terület bővítése a Teleki László utca felé, parkolóhelyek kialakítása, amelyre már lépéseket tett az önkormányzat, de ezek megvalósítása még folyamatban van, illetve további szálláshelyek biztosítása. Ezzel kapcsolatban a Magyar Turisztikai Ügynökséghez is nyújtottak be a volt városháza új tulajdonosával támogatási kérelmet. Másik ilyen fontos területe az elkövetkezendő időszaknak a gazdaságmegtartóképeség növelése. 2019-ben zárult le két ütemben az ipari park infrastruktúra fejlesztése, teljes körű közművesítésre kerülhetett sor egy 400 milliárd forintos

európai uniós forrásból. Több lépcsőben kapacitásbővítések történtek a cégeknél, jelenleg 28 cég működik mintegy 4500-5000 fő közötti munkavállalót foglalkoztatva az Ipari parkban. A 121,6 hektárnyi területen a gyakorlatban 25 hektáros az a terület, amely még üresen áll. Ahhoz, hogy hosszú távon az adóbevétel, illetve a további fejlesztések lehetőségét biztosítani tudják, úgy gondolja, hogy ehhez egy esetleges új befektető cég megjelenése kellene. A befektetések növelése elengedhetetlen a jelenlegi kapacitásbővítések mellett. Az Ipari park földrajzi elhelyezkedése kiváló, a Balkánt Nyugat-Európával összekötő tranzit útvonal jellege miatt. Harmadik ilyen terület a jövőt illetően a fenntartható városfejlesztési stratégia keretében belül az éghajlatváltozások kedvezőtlen hatásainak mérséklése tekintetében a vízgazdálkodási infrastruktúra minőségi fejlesztése. 2017-ben egy városi szintű vízkáresemény következtében megtapasztalhatták, hogy a városi szintű csapadékvíz-elvezető rendszer gyakorlatilag teljes körű rekonstrukcióra szorul. Erre vonatkozóan a tavalyi évben kormányzati határozatban megjelent 10 milliárd forintos kiemelt európai uniós TOP-pályázat forrásból szeretnék majd az első ütemet elindítani, amely a Nagyér-csatorna 5,1 kilométer hosszúságú rekonstrukcióját jelenti, illetve egy 15 köbméter víz befogadására alkalmas záportározó építését, illetve városrészi települési képviselők kérelmeinek figyelembe vételével történő rekonstrukciót. Az első ütemre vonatkozóan a tervdokumentációt tekintve a koncepcióterv teljes körűen elkészült, az első ütemre vonatkozóan a tervező novemberre ígérte az engedélyeztetésre alkalmas terv elkészítését. Öt fő területet jelöltek meg iránymutatásnak, plusz egyet. Negyedik fő terület a fenntartható városfejlesztési stratégia keretén belül az energiaszolgáltatások változásaira reagáló fejlesztések. Úgy gondolja, hogy ez most szinte nélkülözhetetlen, hogy ebben is gondolkodjon a jövőt illetően a város a makóiak életminőségének, biztonságérzetének növelése tekintetében is, illetve az Európában megjelenő energetikai szolgáltatások változásai miatt is. Az okosváros fejlesztési stratégia részeként szeretnék teljes körű közvilágítási programot, megújítást a városban megvalósítani. Erre vonatkozóan indikatív árajánlatokat kértek az MVM Esco-tól, illetve a jelenlegi állapot teljes körű felmérésére került sor, lehetséges fejlesztési, bővítési lehetőségekről. A teljes fejlesztés a jelenlegi árajánlatok szerint mintegy 700 millió forintos keretből valósítható meg. Nyilvánvalóan ez még képviselő-testületi egyeztetéseket kér majd, hogy ezt a város saját erőből több éven keresztül 10 vagy 15 éves futamidőben valósítsa meg, ami a jelenlegi árfekvések mentén körülbelül 70 millió forintos plusz költséget jelenteni éves szinten, amennyiben egy 15 éves, 10 éves konstrukcióban gondolkodnak, vagy esetlegesen a Területi Operatív Program keretében tudják megvalósítani. Nyilvánvalóan most az energetikai változások miatt ez is eldöntendő még a város képviselő-testülete részéről, de a lakosság nagy igénye, hogy ez az egész várost érintő fejlesztés megvalósuljon. A felmérést egyébként az MVM Lumen Kft. végezte. Ugyancsak a fenntartható városfejlesztés stratégiához köthetően úgy gondolja, hogy szintén aktuális a jövőt tekintve a megújuló energiák szerepe arányának növelése a városban. Jelenleg a városban 11200 lakásra vonatkozóan csak 900 lakás az, amely távhőre van csatlakoztatva, illetve csak néhány nagyobb intézmény, többek között a városháza, az új könyvtár, illetve a Galamb József Szakképző Iskola van távhőre csatlakoztatva. A megújuló energiák szerepének, arányának növelése tekintetében korábban már volt egy kidolgozott tervdokumentáció a város távhő-rekonstrukciójának teljes körű megújítására. Ott két közbeszerzési eljárás is indult akkor a fejlesztés tekintetében, de végül a költségvetési keret hiánya, illetve egyéb közbeszerzési hiányosságok miatt ez nem tudott megvalósulni, de a tervdokumentáció a gyakorlatban rendelkezésre áll. Ugyancsak elgondolkodtatónak tartja azt is, hogy esetlegesen naperőmű létesítésével, ami körülbelül 1 milliárd forintos beruházás, a Földeáki úton lévő területen naperőmű létesítésével gyakorlatilag minimálisra tudnák csökkenteni a költségeket a városban. Az okosváros program keretében, illetve a jövőbeli bizonytalan piaci energetikai ármozgások tekintetében ez is fontos tényező lehet. Most a város intézményeire, illetve a cégeire vonatkozóan energetikai szakembert vontak be felmérni a jelenlegi energiafogyasztásokat, illetve azok racionalizálásának lehetőségét. Jelenleg a város

költségvetésében jelentős összeget emészt fel az energiafogyasztás biztosítása; ha a cégek, intézmények és összes épületüket beleszámítják, akkor ez jelenleg 470 millió forintos keret. Amennyiben az egyetemes szolgáltatásból kikerülnek, akkor ez többszörösére is emelkedhet, ami ugyancsak súlyos terheket róhat a város költségvetésére. Ezért is tartották most fontosnak, hogy az elmúlt két rendkívüli képviselő-testületi ülés keretében a tartalékkeretet 700 millió forintos keretösszegre növeljék, várják ezeket a fejleményeket, de hosszú távon a megújuló energia-fejlesztésről úgy gondolja, hogy nélkülözhetetlen lesz, amelyről véleménye szerint kormányzati szinten is támogatásokat lehet majd elérni. Mindig fontos volt a város életében - amit az eddig felsoroltakon túl 5 plusz 1 fejlesztési iránynak lehetne mondani az elkövetkezendő évekre - elsősorban a vonalas infrastruktúra fejlesztése, amelyről úgy gondolja, hogy az elmúlt 8 éves ciklusban miniszter úr támogatásának, forrásbevonásának köszönhetően mérhetetlen nagy mértékben fejlődött a térségben, azaz nem csak a városban, hanem térségi szinten. Ez egyrészt segítette a város országos, illetve határon túli turisztikai, illetve vállalkozói lehetőségeinek is a növekedését, illetve nyilvánvalóan a települések közötti turisztikai, illetve gazdasági lehetőségek növekedését is, autóutak autópályához történő csatlakozása, illetve kerékpárutak fejlesztésére vonatkozóan. A korábbi időszakban az Észak-nyugati elkerülő létesítésével kapcsolatosan voltak kérelmek a város részéről, nyilvánvalóan ez is egy opció lehet, illetve 2013-ban és 2015-ben képviselő-testületi döntések már születtek egy esetleges tram-train megvalósítására, amely ugyancsak gazdasági szempontból és turisztikai szempontból is fontos lehet. Miniszter úrnak adja meg a szót.

Lázár János építési és beruházási miniszter, országgyűlési képviselő: Polgármester asszony és a képviselő-testület köszöntését követően megköszöni a lehetőséget, hogy részt vehet az ülésen. Kissé távolabbról kezdené és lassabban haladna. Köszönetét fejezi ki Makó város minden polgára megtisztelő támogatását illetve a jókívánságokat, amelyeket most a képviselő-testülettől kapott, és a választások után makói polgártársaitól. Szeretné megköszönni a képviselő-testületen keresztül azoknak a választópolgároknak, akik megtisztelték a bizalmukkal. Több, mint 70%-os részvétel mellett zajlott Makón a 2022-es országgyűlési választás, és mintegy 7000 makói választó polgártársa támogatta abban, hogy országgyűlési képviselő legyen, illetve döntött úgy, hogy életének egy fontos részében a közügyek képviselését rá bízza, amely 2014-2018. után is nagy felelősség és nagyon nagy feladat számára. Amint azt korábban is, ezután is mindent meg fog tenni annak érdekében, hogy az elvárásoknak, várakozásoknak esküjéhez híven megfeleljen Makó város polgárainak, nem csak azoknak ajánl szövetséget, és nem csak azoknak ígér együttműködést, akik rá adták voksukat, hanem azoknak a választó polgártársai számára is, akik esetlegesen nem ebbe az irányba szavaztak. Mindenki parlamenti képviselője szeretne lenni, és ebben kéri a képviselő-testület támogatását is. Megköszöni, hogy a választópolgárok ilyen nagy számban részt vettek a választásokon, azt is köszöni, hogy ilyen elsöprő fölényben támogatták újraválasztását és megbízták újra a város képviselésével az ország házában. Mindenkinek szövetséget szeretne ajánlani pártállástól függetlenül, azoknak is, akik rá szavaztak, és azoknak is, akik nem rá adták voksukat. Erre a fajta összefogásra és közös gondolkodásra egyértelműen szükség lesz, mivel 2018-ban, ha valaki ránézett Magyarországra, akkor azt látta, hogy nagyon jó évek előtt állnak, és egy biztató, sokak által aranykornak nevezett időszakban vannak, ami még sok évig eltart. Így vágtak neki a 2018. évi országgyűlési választások után a közös munkának, amelynek meg is lett az eredménye, hiszen 2018-2022. között csak ebben a négy esztendőben mintegy 12 milliárd forint forrásban részesült Makó városa, ami jóval magasabb arány 1 főre jutó lakost illetően, vagy 1 lakosra jutó támogatást illetően, mint a megye vagy a térség, vagy a hasonló méretű 20 ezres városok számait, tendenciáit, lehetőségeit számba véve. Így Makó jól járt ezzel a szövetséggel, és kiemelt támogatásban részesült az adófizetőket képviselő kormányzattól. Azonban a világ óriási változáson ment át 2020. márciusától, amikor a polgármester asszony által is megidézve

beköszöntött a Covid, amely teljes egészében még a mai napig sem múlt el, és nem világos, hogy mi előtt állnak. Először is rögzíteni kell, ha összegezni kellene az eredményeiket, akkor óriási eredmény, hogy sok minden fejlődött ebben a városban, ebben a közösségben 4 év alatt. És nyilvánvaló, hogy Makó sokat lépett előre, nem csak egyet, hanem az is óriási eredmény, hogy ezt az időszakot túléltek, és az egészségügyben dolgozók, a közösségért felelősséget viselők, a szociális gondozásban dolgozók, ápolónőktől háziorvosokon keresztül mindenki megtette a magáét, és sikerült a veszteségeket a lehetőségeikhez mérten mérsékelni vagy csökkenteni. De azért akkor is óriási veszteségek voltak, mivel Makó városában is több százan haltak meg a Covid eredményeképpen. Ezt nem szabad elfelejteni, amikor a mögöttük hagyott 4 esztendőt értékelik. Ez az időszak - az az 2 esztendő, amely a Covid közepén telt el - láthatóan nagy veszteségeket szenvedett minden közösség, mivel minden emberélet elvesztése, minden értelmetlen emberhalál súlyos sorscsapás nem csak a családnak, hanem a város közösségének is. Nem csak idősek haltak meg, amely szintén óriási kár és hatalmas veszteség számukra, hanem azok az alkotó fiatalok is nem kis számban, akik munkaképes korúak voltak, a város adófizetői voltak, és hozzájárulhattak volna a város jövőbeni gyarapodásához. Így a veszteség, amit elszenvedtek, felbecsülhetetlen. Közös gondolkodásra és együttműködésre kényszerít mindenkit, mivel semmiféle garancia nincs arra, hogy ezek az idők nem térnek vissza. Ha valaki a világ jövőjén gondolkodik vagy követi az eseményeket, láthatja, hogy a hasonló típusú, stílusú és intenzitású vírusoktól nem vagyunk már védve, így lehetségesnek tartja, hogy olyan korban élünk, ahol különböző környezeti okoknál fogva – népességtúlszaporodás, túlfogyasztás, globális kihívások, klímaváltozás, felmelegedés és ki tudja még, milyen más szempontok miatt – ezeknek a kihívásoknak az ideje következik. Ilyen vírusok és ilyen, eddig soha nem látott kihívások előtt állnak, amely a II. világháború óta nem jelentkezett, amikor egy közösséget ekkora csapás ért volna. 1945. óta véleménye szerint Makó városa soha nem veszített ekkora létszámot az állandó lakosokból, mint ebben a két esztendőben. Nagyon fontos dolognak gondolja, hogy ennek az ügynek a tanulságait, elsősorban az együttműködésre, a város működésére, a szolidaritás fontosságára vagy az intézmények működtetésére vonatkozóan le kell vonni, és ezzel az üggyel még foglalkozni kell. Ha ez nem lett volna elég, akkor az idén márciusban kitört egy háború egy szomszédos országban, és ez háborús helyzetet, háborús veszélyt jelent mindannyiuk számára pártállástól függetlenül, ami jelentősen befolyásolja az emberek biztonságérzetét. Ha nem lett volna elég a pandémia, a Covid, amely bizonytalanságot, befelé fordulást, kiszolgáltatottságot szült, jött egy háborús helyzet, amely felborította az összes pozitív tendenciát. Úgy kezdtek 2018-ban, hogy egy nagyon gyarapodó idő előtt állnak, építő, gyarapodó korszak következik az egész országra és az egész magyar társadalomra nézve, és eljutottak oda, hogy túléltek egy 2 éves pandémiát, és rá következett egy háború, amely teljesen új világrendet eredményez, újjá szervezi a világot számos tekintetben, és amelynek a következményei és hatásai alól nem tudják kivonni magukat láthatóan, bár nyilvánvalóan minden normálisan gondolkodó kormánynak az a kötelessége, hogy a háborútól, a háborús veszélytől megóvja az országot és a magyar társadalomban – úgy gondolja -, hogy ez a választási eredményben is teljesen egyértelműen megnyilvánult. Elsőpró támogatottsága van annak a politikának, amely távol akarja tartani Magyarországot minden háborús konfliktustól és emberi veszteségtől. Rendkívül fontos dolognak tartja, hogy a magyar társadalom nem akar részt venni semmiféle háborúban, nem akar háborús helyzetbe sodródni és azt várja el a kormányzatoktól – az önkormányzatoktól és a központi kormányzatoktól is -, hogy védje meg az országot a háború hatásaitól, és próbálja ezt csökkenteni. Nem szabad szó nélkül hagyni azt, hiszen ma már, a háború kitörése után hó néhány hónappal az előtt állnak, hogy a hétköznapi életben is ez fel fogja ütni a fejét. Ez a háború a pandémiával együtt megborította a világ gazdasági egyensúlyát, olyan dolgok történnek a világban, a pénzvilágban és a világ működtetésében, amelyekre a korábbi 20-30, vagy akár 80 éve nem volt példa, és ennek következményei érintenek minden európai uniós tagországot, így érintik Magyarországot

polgárait is. Ebből nyilvánvalóan a gazdasági bizonytalanság, visszaesés, recesszió, a gazdasági növekedés megtorpanása az egész világban aggasztó. Ma már 70%-ban egyetértenek az amerikai közgazdászok abban, hogy Amerika súlyos recesszió előtt áll. Az amerikai jegybank kamatemelése 30 éve példa nélküli az Amerikai Egyesült Államokban. Mielőtt az a vád érné, hogy mi köze ehhez a makói képviselő-testületnek, és hogy ez olyan távol van egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől, amely, mint köztudott, nem Makó városára vonatkozó hasonlat, de mégis csak idevág, azt kell mondania, hogy miután globalizált világban élnek, ami a gazdaságban történik Nyugat-Európában vagy a tengeren túl, egy összekapcsolt globális gazdaságban érzékelteti hatását napokkal, hetekkel vagy hónapokkal később Magyarországon is. Így nem tudja azzal biztatni a makói képviselő-testületet, hogy a következő időszakban felívelő gazdasági korszak előtt állnak egy olyan helyzetben, ahol Németországban jövőre tizenegynéhány százalékos inflációt, gazdasági visszaesést jósolnak, Amerikában 8-10%-os infláció van, soha nem látott recesszió előtt áll a világ. Így azzal kell megbarátkozni, arra kell felkészülni és azzal kell az összefogást, együttműködést és közös gondolkodást erősíteni, hogy könnyen lehet, hogy az előttük álló időszakban gazdasági viharok turbulenciája előtt állnak, a közös utazás, amelyet folytatnak, biztosan turbulens időszakoktól terhelt lesz, és nehéz időszak előtt állnak legalább is az első 2-3 évben. Úgy gondolja, hogy ez mindenki számára egyértelmű és világos kell, hogy legyen. Most nyár van, vége az iskolának, az emberek az elmúlt évek munkájának köszönhetően rendelkeznek anyagi megtakarításokkal, mennek nyaralni, pihenni, van egy hétköznapi élet, amelynek megvan a maga rendje, de azért nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezek a gazdasági kilátások érdemben befolyásolják a makói öt legnagyobb adófizető cég gazdasági kilátásait a 2022. év második felében és a 2023. év második felében. Az energiaár elszabadulása és kontrollálatlansága ennek az önkormányzatnak nagyon sok pénzébe fog kerülni. Megjósolhatatlan most egyelőre, hogy mennyibe fog kerülni az áram és a gáz, illetve a távhő. Nyilvánvalónak tartja, hogy a város tudja jobban, hogy milyen szerződesei vannak a 2022. évre és milyen tendereket tud lebonyolítani a 2023. évre, de ha jól értelmezi, itt a kiadások négy-ötszöröse is előállhat, mert olyan gázárakról beszélnek és olyan kereskedelmi árról beszélnek, ami egészen döbbenetes. Erre a városnak fel kell készülnie, mivel az embereket és az emberek életét érdemben befolyásolja, hogy az emberek életét garantáló intézmények – bölcsőde, óvoda, szociális intézmények, városháza, a közszolgáltatások – működtetése a legfontosabb feladat, és nyilvánvaló, hogy ezek az intézmények árammal, gázzal működnek az esetek 99%-ában. A legfontosabb feladat ennek biztosítása. Egészen biztos abban, hogy minden magyar önkormányzatban, mind a 3200 önkormányzatban újra kell tervezni a költségvetést, amit elfogadtak februárban már a 2022. évre, és 2023-ra pedig egészen más terveket kell készíteni, mivel az energiaár és az infláció sokszoros kiadásra fogja kényszeríteni a települési önkormányzatokat, és a helyi adóbevételeket nagyjából ki is meríti. Arra kell készülni, hogy a helyi adóbevételeket ilyen típusú működési költségekre kell fordítani, és a fejlesztéseket pedig valószínűleg el kell halasztani, át kell ütemezni, mert az emberi élet védelme és az emberek biztonságának garantálása a legfontosabb feladat, és azoknak az intézményeknek a működtetése, amelyek Makó város minden polgára számára szolgáltatást biztosítanak. Másrészt ezeknek a folyamatoknak, a hatalmas inflációnak, vagy éppen az energiaár-robbanásnak és a háború okozta gazdasági ellátási zavaroknak - mert nem szabad elfelejteni, hogy nem csak energiaár-robbanásról van szó, hanem az sem teljesen világos, hogy lesz-e megfelelő mennyiségű energia, érte ez alatt a gázt és az olajat, amelyben természetesen Magyarország „bombabiztos” szerződésekkel rendelkezik, idézőjelbe téve a bombabiztos szót. Mert ha a Barátság-kőolajvezetékét például felrobbantják, akkor nem fog olaj jönni, vagy ha egyszerűen az oroszok senkinek sem adnak gázt Európában, akkor szerződés ide vagy oda, Magyarország is veszélyben van. Amint azt a hazai és a nemzetközi sajtóban minden nap lehet rendszeresen olvasni, csökkennek a Nyugat-Európába érkező gázszállítások, és a kormányzatban az a legfontosabb dolguk – a tegnapi napi kormányülés is ezzel telt -, hogy azt felmérjék, hogy

havarria helyzet esetén mennyi olajtartaléka, gáztartaléka van az országnak, honnan tudnak olajat és gázt vásárolni. Azok a nagyívű fejlesztési tervek, amelyek 2018-ban vagy 2020-ban még a hétköznapi munka részei voltak, elprolongálódnak, mert most egyelőre a hétköznapi élet megszervezése és biztosítása a legfontosabb, hogy az üzemanyagutakon legyen benzin, azt ráadásul az emberek meg is tudják fizetni, amely az élethez elengedhetetlenül szükséges. Legyen megfelelő gáz, amivel az ország működik és az ipar is, mivel nem szabad elfelejteni, hogy Magyarországon azok a vállalatok, amelyek például Makó városban működnek – a Continental és a többi – orosz gázzal működik jelen pillanatban. Abban a pillanatban, ahogy Magyarország nem jut orosz gázhoz, akkor a kecskeméti Mercedes-gyárban sem lesz orosz gáz, és az összes többi német nagyvállalatnál sem lesz Magyarországon orosz energia, nem beszélve arról, hogy az áramellátásban is nyilvánvalóan garantálni kell a hozzáférést, az emberek és az intézmények ellátását. Ezt tartja a legfontosabb kihívásnak. Minden képviselő-testülettel találkozik a választások óta. Most jutott Makóra, de beszélt a hódmezővásárhelyi polgármesterrel, beszélt a települési önkormányzatokkal, képviselő-testületekkel, polgármesterekkel, most, az új munkája kapcsán találkozott több társadalmi szervezettel, járt Botka polgármester úrnál is a múlt héten, és teljesen világos, hogy ezekre a működést biztosító lépések megtételére kell minden esetben felkészülni, ez a legfontosabb feladat. Egy olyan vészhelyzetre is elő kell készülni, amelyben az emberek működéséhez és hétköznapi életéhez szükséges összes erőforrást biztosítani kell, és a tartalékokat ennek érdekében kell csoportosítani. Hogy ez az időszak fél év múlva múlik-e el - hiszen minden vihar egyszer elmegy -, vagy 1 vagy 2 év múlva, most élő ember nincs a föld glóbuszán, aki erre a kérdésre válasz tud mondani. Ha fogadna, és ha a rendelkezésre álló információk alapján javaslatot tehetne -amint azt megtette -, ha megkérdezték a polgármesterek, mindenhol azt mondta, és valószínűsíthetőnek tartja, hogy ez a konfliktus nem fog megoldódni 1-2 hónap alatt, akár 1-2 év alatt sem. Nagyon hosszan elhúzódó, a következő évtizedeket érdemben befolyásoló konfliktusra kell felkészülni, valószínűleg egy új világrend, új működési rend fog kialakulni új polarizációval, új szereposztással, melynek számos gazdasági és politikai következménye lesz, amelyre fel kell készülni és az országot is át kell hangszerelni. Például a teljes magyar energetikai ellátást, ami akár egy 5-10 éves munka következménye is lehet, mivel az Európai Unióban egyértelmű az az álláspont, hogy az orosz energiaellátásról le kell válni. Most lehet vitatkozni azon, hogy ez gazdaságilag helyes-e vagy helytelen, de ez a többségi álláspont, ezzel kell megbarátkozni. Arra kell felkészülni, hogy az elkövetkező 10 évben az országot át kell állítani alternatív más típusú, vagy máshonnan beszerezhető és másként feldolgozható energiára. Ez nagyon nehéz dolog. Itt Makón emlékezni fognak az emberek és érteni fogják, hogy miről beszél – amikor a 70-es években kitört az energiaválság, utána a magyar lakosság az orosz-magyar, szovjet-magyar megállapodásnak köszönhetően átállt a lakossági fűtés gázra. Minden utcában bevezették a gázt és nagy országos program volt, mert az orosz birodalom, illetve Szovjetunió azzal kompenzálta a hatalmas gazdasági veszteségek miatt a KGST-országokat, hogy olcsón biztosított hozzáférést az orosz gázhoz és az orosz olajhoz, az orosz atomenergiához. A 70-80-as években kapták először az olcsó gázt, az olcsó olajat és az olcsó atomenergiához szükséges eszközöket, és a 80-as évekre a hódmezővásárhelyi vagy makói háztartások 80-90%-át átállt a gázfűtésre. Ez rendszerszerű változás volt, mivel addig nem vezetékes gázzal fűtötték a makói idősebb házakat. Az itt élő idősök pontosan tudják, hogy a 40-50-es években nem gázzal fűtöttek, és a 60-as években sem, ez a 70-es, 80-as években alakult ki, és legalább 10-15 év kellett ahhoz, amíg az ország és a lakosság átállt erre. Véleménye szerint most egy ugyanilyen váltás fog bekövetkezni – ahogyan polgármester asszony szóba hozta -, nem csak az intézményeknek, hanem a lakosságnak is valószínűsíthetően a napelem vagy a napenergia irányába kell elmennie, szinte önfenntartóvá tenni a lakóházakat, és szinte önfenntartóvá tenni az önkormányzati építményeket, ingatlanokat. Vissza tudja igazolni, hogy nyilvánvalóan kiemelt kormányzati cél lesz, hogy minél hamarabb minden állami, önkormányzati és egyházi intézmény arra törekedjen, hogy saját magát energiával lássa

el és önfenntartó legyen. A gázkiváltás, a drága áram kiváltása helyett az olcsó áram, az olcsó elektromos energia és az olcsó fűtés lehetőségét kell megteremteni. Ma Magyarországon ennek a legkézenfekvőbb megoldása, ami számos technikai problémát vet fel például a tárolás és a szállítás kérdését, mégis a napelemből, napenergiából származó áram, de felmerül a távhőkorszerűsítés, a geotermikus energia korszerűsítés problémája, és természetes módon felmerül a gázkiváltás kérdése is hőszivattyú és egyéb megoldásokkal. Így minden alternatív technológia elő fog kerülni, véleménye szerint a fókusz a következő 5-10 évben az iparban, az embereknél is és egyébként a hétköznapi ember életében és a gazdaságban is és a társadalom minden szegmensében az lesz, hogy ez a folyamat hogyan tud végbe menni ugyanúgy, ahogyan a 70-80-as években is volt egy ilyen rendszerváltás az energiaellátásban. Ugyanez meg fog történni, és ehhez ugyanúgy kell 10 év. Amikor majd 10 év múlva végig mennek Makó utcáin, akkor – amint most Németországban egy egyszerű faluban – itt is minden házon lesz majd napelem és minden intézményt majd napelem fűt. Most ezt tartja a legreálisabbnak, persze még vannak alternatív technológiák, de ez a legkézenfekvőbb. És nyilvánvalónak tartja, hogy a városnak ezzel majd foglalkoznia kell, mivel ez lesz majd, ami az embereket érinteni és érdekelni fogja, ugyanakkor a városnak alapvető érdeke lesz, hogy a fenntartási költségeket kordában tartsa és csökkentse. Azok egyébként, akik már közvilágításkorszerűsítést végrehajtottak településeken, vagy az intézményrendszerüket energetikai hatékonysági vizsgálat alá vetették és végrehajtottak ilyen beruházásokat, azok most előnyben részesülnek. Ahol megtörténtek ezek az energiahatékonysági korszerűsítések, mint nyílászárócsere, új kazánok, hőszigetelés, napelem, napkollektor – hol mi -, illetve a közterületeken a közvilágítás korszerűsítése, az a 460 milliós makói költséget érdemben befolyásolja. Ha megvan egy ilyen korszerűsítés, a költségek 50-60%-ával számolnak, de ezt itt nyilvánvalóan tudni fogják, csak hogyha áttérnek a makroszintű kérdések közpolitikai helyzet megvitatására, helyzetértékelésre a fejlesztési lehetőségekre, akkor biztosnak tartja, hogy ez egy nagyon karizmatikus irány lesz, mint ahogyan véleménye szerint a másik fókusz az, és ebben javasolja a közös gondolkodást, hogy hogyan lehet jövedelemtermelő beruházásokat mindél nagyobb volumenben Makóra hozni. Úgy gondolja, hogy a közinfrastruktúra, miután a város szennyvízhálózata kiépült, a város belvízhálózatának felújítására van egy kormányzati program, ami jóvá van hagyva, a város úthálózata viszonylag rendben van, persze javítható, de az összes utca most már szilárd burkolattal ellátott, a város járdahálózatára már nagyon sokat költöttek, a város közvilágítására most költenek, korszerűsítése napirenden van, ezek után nyilvánvalóan azzal is kell foglalkozni, hogy hogyan lehet olyan beruházásokat ide hozni, amelyek jövedelmet termelnek és hozzájárulnak a város további prosperitásához. Az alap infrastruktúrán túl véleménye szerint az üzleti környezet megteremtése, az üzleti infrastruktúra kiépítése és a beruházások feltételeinek megteremtése nagyon fontos. Maga is azt tartja a legnagyobb feladatnak most, Makó egyébként megyei és országos átlagban szintén lakosságárányosan egyáltalán nem áll rosszul, az az ipari kapacitás, ami ide települt, nem rossz, az, hogy milyen ipar vagy hogy mire képes, a Continental esetében megtanulták az elmúlt 1 évben, hogy ez milyen problémákat vet fel, de ez egy másik kérdés. Ami biztos, hogy az ipari parkot bővíteni kell, az üres területet pedig termelő üzemekkel, olyan vállalkozásokkal kell belakni, amelyek jövedelmet termelnek, azaz nem csak pénzt visznek, hanem pénzt hoznak is, illetve egészen biztosra véli, hogy amikor a fürdő elkészül jövőre, akkor a fürdő üzemeltetésénél az üzleti szempontok kellenek, hogy a legfontosabbak legyenek. Magyarul mondva pénzt kell csinálni Makó város kasszájába, amelynek nyilvánvalóan egyik oldala a helyi adóbevétel, vagy olyan profitábilis vállalkozások működtetése, amelyek pénzt hoznak a közjóléti funkciók további finanszírozására. Azaz üzleti fókuszúbbá kell tenni nyilvánvalóan a működést, és ebbe invesztálni kell. A lakosságnak el kell fogadnia, hogy először meg kell teremteni a pénzügyi feltételeket a jóléthez, és csak megtermelt anyagi javakból lehet biztosítani, folyamatos állami támogatásból és EU-s támogatásból nehéz lesz. Még egy európai uniós ciklussal biztosan lehet számolni, ez a 2030-ig terjedő időszak, a

mostani időszakot a Területi Operatív Programból még hátralévő fejlesztéseket 2023. december 31-ig kell lezárni, az új korszak 2030. december 31-ig szól. Hogy az után mi fog történni, azt egyelőre senki nem tudja, hogy ez az Európai Unió ebben a formában létezik-e, vagy nem, de nyilvánvaló, hogy van egy költségvetési megállapodás, Magyarországnak jár a Kohéziós Alapból huszonegynéhány milliárd euró, ami egy nagyon nagy összeg. Készen állnak ennek a megállapodásnak az összes technikai részleteivel, ez a kassza meg fog nyílni és rendelkezésére fog állni a települési önkormányzatoknak, vállalkozóknak és természetesen a magánszemélyeknek is. Ugyanez vonatkozik az agrárkasszára, és úgy gondolja, hogy a tárgyalások nehézsége ellenére az Újjáépítési Alaphoz is hozzá fognak a nap végén majd férni. Lesz EU-s forrás, az más kérdés, hogy mikor, de arra kellene felhasználni a rendelkezésre álló EU-s kapacitásokat, hogy 2030. után már ne legyen szükség EU-s forrásokra. Az a célkitűzése az Európai Uniónak – erről szól az egész –, hogy mindenki ezeknek a támogatásoknak a felhasználásával felzárkózik és majd nettó befizető lesz. Az Európai Unió számításai szerint arra kell készülni, hogy 2030-ra Magyarország nettó befizető lesz az Európai Unióban, azaz többet fizet be. Most is nagy befizető az ország már több milliárd euróval éves szinten. Többet fizet be, mint amennyit kap, tehát az európai uniós támogatások onnantól kezdve az ország esetében már nem lesznek úgy értelmezhetők, mint most. Most még van 10 év, pontosabban 8-9 év, amit egy újabb szint megugrására fel tudnak használni azzal, hogy az ország költségeit csökkenteni kell lakossági szinten, országos szinten, önkormányzati szinten. A vállalkozásoknak is ugyanez a problémája, hogy kinél mennyi a költség, most létkérdés lesz. Ugyanakkor az országot emellett fejleszteni is kell, most egy ilyen üggyel foglalkozik az Építési és Beruházási Minisztérium keretében, ott nagyon egyszerűen megfogalmazható a terv, 2030-ra el kell tüntetni azt a különbséget, amivel az ember szembesül, amikor Ausztriából áttelepül Magyarországra minden értelemben. Ezzel lehet a legklasszikusabban leírni a mostani munkáját. Ez egybe fog vágni nagyon sok tekintetben Makó Város Önkormányzatának törekvéseivel, és nyilvánvalónak tartja, hogy egy ilyen szűkített kormányzati struktúrában miniszterként szolgálni lehetőséget biztosít arra, hogy a választóközterében is tudjon segíteni természetesen a sportszerűség, a fairness jegyében, azaz nem visszaélve azzal a helyzettel, hogy más országgyűlési képviselőkhez képest más típusú munkát is elvégez, de nyilvánvalónak tartja, hogy rendelkezésre fog állni. Úgy tervezi, hogy a képviselői munka nem kevesebb lesz a feladatok ellátása mellett, hanem még több is, és az is nyilvánvaló, hogy itt nagyon nehéz kérdéseket és nehéz ügyeket kell kezelni. Be kell fejezni majd a fürdőt, és jól kell befejezni, amint említette, üzleti aspektusból is jól kell befejezni. Nagyon gyorsan növelni kellene a szálláskapacitásokat, mivel a belföldi turizmusra lesz az embereknek pénze várhatóan 2023-2024-ben, és ebben óriási piac van Makó vonatkozásában, és üzleti beruházásokat kell hozni Makóra, termelő üzemet, amely adóbevételt termel a városnak, és a városnak azokat a törekvéseit, amelyek kettősek, hogy a működési költségeket csökkentse, a jólétet és az életszínvonalat pedig javítsa, ezt minden mértékben támogatni kell. A maga részéről a jövőben is rendelkezésre áll pártállástól, politikai vitáktól függetlenül, mert úgy gondolja, hogy mindig lehet jó dolgokat csinálni, még akkor is, ha vannak nehézségek, és minden nehézség alkalmas arra egyébként, egy ilyen helyzet óriási lehetőségeket tartalmaz, mert 10-12 év után mindig új struktúrákat kell építeni. Az országnak is új struktúrákat kell építenie, és helyben is. 10-12 év egy vállalat életében is pontosan az az időszak, ami után újra kell szabni a kabátot ahhoz, hogy a dolgok jobban menjenek. Meg kell vizsgálni a költségeket, a foglalkoztatást, mindent át lehet nézni. Ez az időszak és ez a helyzet most pontosan alkalmas lesz erre. Amire nyilvánvalóan szüksége van a képviselő-testületől polgármester asszony szóbeli tájékoztatását túl, az két egyszerű dolog. Egyik, hogy szeretné látni, hogy 2024-ig milyen problémákat kell megoldani, ahhoz milyen segítségre számítanak, milyen kérdésekkel kell napi szinten vagy rendszeresen foglalkozni, és a másik, hogy mivel kell foglalkozni majd 2024-től 2030-ig. 2024-ben indul a következő önkormányzati ciklus, ami eltart majdnem 2030-ig, így ott már lehet kicsit hosszan

tervezni. Mindenkitől, minden polgármester kollégától és minden képviselő-testülettől azt kérte, hogy neki azt mondják meg, hogy mi a probléma, mi a helyzet most 2024-ig rövidtávon, és mi a középtávú fejlesztési terv és elképzelés. Úgy gondolja, hogy ebben Makó nagyon jól áll – ahogyan hallotta – eredményekkel is, tervekkel és elképzelésekkel is. Nagyon bízik abban, hogy a képviselő-testülettel és a város polgáraival a jövőben is együtt tudnak működni. Úgy gondolja, hogy a Covid idején az összefogás csökkentette a bajt, és hogy Magyarország ennyivel megúsza, az csak azért volt, mert az emberek képesek voltak egymással összefogni. Ezeket a gazdasági nehézségeket, turbulenciákat – infláció, magas árak, magas energiaárak, energiaellátási nehézségek – is széles körű összefogással és természetesen úgy lehet megoldani, ha mindenki van képesség arra, hogy a másik szempontjaira tekintettel legyen. Most valóban ilyen időszak jön, amikor az embereknek odafigyelésre és segítségre lesz szükségük. Ez lesz a legfontosabb. A képviselő-testületnek nem csak a működési költségek területére kell tartalékokat képeznie, hanem arra is, hogy igenis lesznek emberek, akik segítséget fognak kérni, többen, mint amennyien kértek az elmúlt 4-5 esztendőben. Biztos abban, hogy a makói választópolgárok azt várják a makói képviselő-testülettől és saját személyétől is, hogy a bajban segítséget tudjanak adni és segítségre legyenek. Ez a legfontosabb. Miután a makói önkormányzat a Covid idején kiválóan szerepelt és mindenki érezhette, hogy készen áll a segítségre, úgy gondolja, hogy ebben a helyzetben is erre van szükség, amelyben nagyon szívesen részt vesz. Ismételten megköszöni a kiváló együttműködési lehetőséget, a kapott feladatokat igyekszik elvégezni, a bizalmat meghálálni és mindenkinek áll rendelkezésére pártállástól, politikai nézettől függetlenül, mert úgy gondolja, hogy most helye van annak, hogy ezeket félretegyék, vagy olyan vitákat folytassanak, aminek értelme a probléma megoldása, és nem az a célja, hogy még távolabb kerüljenek ezek a politikai álláspontok egymástól, mert most mindannyian egymásra vannak utalva. Megköszöni a hozzászólás lehetőségét.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni miniszter úr gondolatait. Kérdezi a tisztelt képviselő-testületet, hogy van-e kérdése, javaslata a téma kapcsán. Mucsi Tamásnak adja meg a szót.

Mucsi Tamás települési képviselő: A jelenlévők köszöntését követően úgy gondolja, hogy nagyon sok gondolat hangzott el, nagy kitekintést hallhattak. Az utolsó mondat nagyon tetszett számára, hogy pártállástól függetlenül a jó ügyek mentén dolgozzanak együtt. Megköszöni ezt a gondolatot miniszter úrnak, egyúttal reményét fejezi ki, hogy ez így is fog történni, ugyanis amióta képviselő, gyakorlatilag egyetlen képviselői indítványa sem ment át, egyetlen javaslatát sem fogadta el a képviselő-testület. Lehetségesnek tartja, hogy szöges ellentétben gondolkodnak a város jövőjéről számos kérdésben, ugyanakkor nem hiszi azt, hogy bárki lenne itt, a képviselő-testületben, aki mindig rosszul gondol valamit, vagy mindig jól gondol valamit. Ezért feltételezi, hogy talán a saját javaslatai között is akadnak néha megfontolandóak. 330 millió forintos megszorító csomagra kényszerült most a makói képviselő-testület. Alapvetően érti a mögötte lévő érvrendszert, ugyanakkor szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy akkor, amikor a Honvéd-városrészi projekt zajlik, több mint 100 millió forintot égettek el azzal, hogy gyakorlatilag most már a harmadik közbeszerzés talán sikeres lett. Felhívja a figyelmet például arra, hogy a beiskolázási utalványt nem kellett volna elvenni, ha ez a közbeszerzés szakszerűen zajlik. Most kiment a helyszínre megnézni a beruházást. Ott van egy szociális lakás, ahol még lesznek problémák, mert ott felújítást nyert a kivitelező, de nincs mit felújítani, mert azóta már elhordták a házat, az ott újra plusz költségeket fog jelenteni. Szeretné arra is felhívni a figyelmet, hogy az, ami itt elhangzott, annak az alapja a baloldali városvezetés gondolata dr. Buzás Péter vezetésével, hogy turisztikai pályára álljon Makó, és ennek van egy szimbolikája is, mivel ezt Makovecz Imrével, a köztudottan jobboldali építésszel közösen, vállvetve hozták létre, ennek nyomán fejlődhetett Makó városa. Úgy gondolja, hogy ennek a szimbolikájának

kellene lennie most a következő időszakban, hogy igenis dolgozzanak együtt, hallgassák meg egymást és közös javaslatokat dolgozzanak ki, és ne csak egy egyszerű tájékoztatást kapjon akár az ellenzéki képviselő. Fontosnak tartja Makó szempontjából a kórház ügyét. Személyesen szeretné elmondani tapasztalatát, hogy keddenként lehet csípőszűrésre, ortopédiára időpontot kapni. Ha kedden telefonál az ember, azt mondják, hogy a doktor úr még nem adta ki az időpontokat, majd amikor fél óra múlva telefonál, közlik, hogy már beteltek az időpontok. Két és fél év alatt jutott be a kisebb fia csípőszűrésre, most a nagyobb fia számára a sportorvos írta elő, hogy ortopédiára kellene menni, így kezdődik újra a kálvária, hogy minden kedden telefonálnak, és nincs időpont. Ennél nagyobb problémának látja a szülészet helyzetét, és kérdezné miniszter úrtól, hogy mit lát a jövőre nézve, hiszen nem a makóiaknak van problémája a szülészet hiányával elsősorban, mert az itteniek gyorsan eljutnak Vásárhelyre vagy akár Szegedre, hanem a kistéleplések, a 19 település közül nagyobb részük – ha végig gondolják – Pitvaros, Csanádalberti onnan nagyon nehéz bejutni, így ők vannak veszélyben, nem elsősorban a makóiak. Felvetődött továbbá, hogy a megújuló energia hasznosítása, napelemek telepítése igenis jó gondolat, csak nem érti, hogy ha látják ezt az energiaválságot, akkor például miért van az, hogy a 100%-os támogatottságú lakossági pályázatra április elején, a választások előtt kijöttek a hiánypótlások, és azóta áll, nincsenek meg a kiértékelések. Látják, hogy energiaválság van, kérdezi, hogy akkor miért nem sürgeti jobban a kormány, hogy minél többen tudjanak ezzel a lehetőséggel élni. Ráadásul el fognak addig jutni, hogy nagyon sokan beadták a 100%-os támogatottságú pályázatot, amit azután sok-sok százezer forinttal majd meg kell pótolniuk a lakosoknak, mivel mennek fel az anyagárak, és lesznek olyanok, akik nem fogják tudni mellé rakni azokat a plusz forrásokat, amelyek ehhez szükségesek. És azok, akik reménykedhettek abban, hogy majd lesz napelem a házukon, elveszíthetik ennek reményét. Abszolút támogatja és nagyon köszöni a Nagyér-csatorna ügyét, mert úgy gondolja, hogy Makót megkeseríti most már a Nagyér, és minden döntést fog támogatni, ami ehhez szükséges. Lejárt az ideje, mindenesetre megköszöni, ha a jövőben együttműködve tudnak tovább dolgozni. Bízik abban, hogy a továbbiakban meg fogja hallgatni a többség a kisebbség véleményét is. Megköszöni a hozzászólás lehetőségét.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy van-e további kérdés, észrevétel, javaslat. Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János építési és beruházási miniszter, országgyűlési képviselő: Megköszöni képviselő úr felvetéseit. Elmondja, hogy ahol eddig járt képviselő-testületeknél, mindenhol akadtak viták, ellentétek. Magyarországon vannak, magyar emberek – két magyar, három vélemény – ezt eléggé jellemzőnek tartja, mégis azt javasolta a képviselő-testületnek, hogy ebben a helyzetben talán az együttműködés lehetőségét kell keresni. Ebben nyilvánvalóan fontos szerepe van a polgármesternek és a többségnek, hogy gesztusokat tegyen vagy lehetőséget biztosítson a munkába való bekapcsolódáshoz. Ezt tanácsolja és kéri polgármester asszonytól is, és ezt mondja neki, de úgy gondolja, hogy jelen pillanatban az erős pártpolitikának nem sok helye van a képviselő-testületi vagy az önkormányzati munkában, részben azért, mert túl vannak egy parlamenti választáson, melynek világos az eredménye országos és helyi szinten is. Itt olyan sok mindenről nincs mit beszélni, mert a választópolgárok nagyon világos és egyértelmű üzenetet küldtek mindenkinek, hogy mit várnak el a kormánypártoktól vagy a Fidesztől, és mit várnak el az őket leváltani akaró ellenzéki pártoktól is. Természetes módon a politikai különbözőségek nagyon fontosak és a politikai verseny is nagyon fontos, és a demokratikus sokszínűség is nagyon fontos, de azt azért megjegyzi, hogy a bajban az együttműködés ennél fontosabb. Nem tudja azt mondani, hogy nem lesz baj. Nem tudja azt mondani, hogy a 330 millió forintos tartalék elég lesz, lehetségesnek tartja, hogy háromszor vagy négyszer annyi kell. Ami valóban közös gondolkodást igényel, hiszen az, hogy mennyi a gáz és az áram ára,

amely egy objektív dolog, ahhoz sem Makó Város Önkormányzatának, sem a Fidesznek, sem az ellenzéknek semmi köze nincsen, mert majd kérnek az MVM Zrt.-től egy ajánlatot, az mond egy számot, és kész. Lehet mondani erre, hogy nem jó, nem tetszik, az annyi, és azt nem lehet Fideszes módon kifizetni és nem Fideszes módon kifizetni, azt csak egyetlen módon lehet csinálni, ki kell fizetni. Ez a helyzet, és ehhez pedig minél több értelmes hozzászólásra és javaslatra van szükség. Egyébként nem gondolja azt, és ez a kormány álláspontja is – a munkája most erről szól. Magyarországon most 10 ezer milliárd forintnyi beruházás van csak a saját minisztériumában, ez nagy része a beruházásoknak, amiről gondolkodás van, és ebből 5 ezer milliárd van folyamatban. Ha az 5 ezer milliárd forinton van 10% árnövekedés, az 500 milliárd forint, amit elő kell állítani, és a másik 5 ezer milliárd forintba mondania kell valamit, hogy majd hogyan lesz úgy, hogy a fejlesztési források nyilvánvalóan csökkennek, hiszen a költségvetés mozgásterét a megemelkedett infláció, energiaárak, kamatköltségek miatt percrel percre változik. Így nem tud mást mondani, mint azt, hogy minden beruházást, fejlesztést egyesével felül kell vizsgálni, fel kell függeszteni akár, és el kell halasztani. Félreértés ne essék, nem a kukába kell kidobni, az eddig elvégzett előkészítő munkát, szervezeti munkát, emberi munkát félre kell tenni. Voltak már hasonlóan nehéz helyzetben 2008-2012. között egy világgazdasági válság eredményeképpen. Abból kilábalnak, ebből is ki fognak, de ehhez kell 1 vagy 2 esztendő, amíg ebben az időszakban előre tudnak lépni. Addig ezeket a beruházásokat, vagy ami halasztható, azt halasztani kell, és véleménye szerint ezt világosan meg kell mondani a választópolgároknak, nem szabad mellébeszélni, és ehhez a társadalom, a választópolgártársak együttműködését, támogatását kell kérni. Nem lehet kérdés, hogy ha az a kérdés, hogy az óvodában, bölcsődében vagy a szociális otthonban ki legyen fizetve a villanyszámla, akkor azt kell kifizetni. És ha ennek az az ára, hogy kevesebb városi multság lesz, és az az ára, hogy 3-5 utcával kevesebb fog elkészülni, akkor ez az ára. Csak ezt világosan el kell magyarázni mindenkinek, hogy ezt most egy ilyen helyzet, és véleménye szerint az elején el kell mondani, hogy később aztán ne legyen semmiféle félreértés. Ebben a helyzetben az együttműködést, a világos és egyértelmű beszédet tartja fontosnak, hogy ez nem egyszerű időszak lesz. Felmennek a hitelek, ezért van kamatstop, de a vállalkozók számára nincs kamatstop, így lett itt probléma bőven. Ma egy vállalkozó 12-15%-on tud már hitelt felvenni, ami azt jelenti, hogy nem vesz fel hitelt, mert nyilvánvaló gazdasági visszaesés lesz, vagy a korábbi hitelét nem fogja tudni törleszteni. Lehetségesnek tartja, hogy a lakosságot védi az árstop a rezsicsökkentésben, a kamatcsökkentésben, ársapka van az élelmiszeren, a benzinen, a gázolajon, de ott vannak a vállalkozók, akik befizetik a helyi adót, és lesz, aki majd nem fogja tudni befizetni, amit teljesen világosnak tart. És akkor majd jönnek a városhoz, méltányosságot kérnek, esetleg segítséget kérnek, és akkor mindenkinek segíteni kell addig, amíg bírja a város. Véleménye szerint konkrét tervvel, világos elképzeléssel kell rendelkezni arra, hogy mi a prioritás a kifizetéseknel, mit kell kifizetni először, és mi a működésnek az a szintje, amit mindenképpen garantálni kell. Ebben politikai értelemben is konszenzusra kell jutni, hogy mindenki úgy álljon fel az asztaltól, hogy ezzel egyetért. Ezt tartja jó munkamódszernek. A konkrét kérdések kapcsán elmondja, hogy nagyon pozitív dologként is lehetne, főként egy magyar környezetben értékelni, hogy ha volt egy jó városfejlesztési elképzelés 20-30 évvel ezelőtt, azt 20-30 évvel később is fontosnak tartják, és nem dobják ki a kukába. Magyarországon egyazon párton belül is az a szokás, hogy ha jön egy új miniszter, akkor az elődjére azt mondja, hogy biztos, hogy rosszul csinálta. Ha jött volna egy másik Fideszes városvezetés itt 2019. évben, biztosan azt mondta volna, hogy ez a városvezetés rosszul csinálta. Magyarországon pontosan az ellenkező a kultúra. Makó egy nagyon jó nyugati, civilizált, demokratikus európai példát szolgáltat arra, hogy itt az elődök munkája nincs kidobva, hanem folytatva van, és ami abban jó volt, azt mind tovább viszik. Kétségtelennek tartja, hogy az ötletből most jutnak el oda, és ebből látszik, hogy 10-15 évet kell egy komoly munkába beletenni, hogy ha ennek a fürdőnek ez a része megépül, akkor ez innentől kezdve egy más típusú jövedelem előállítására képes. Látszik, hogy erre van kereslet,

és ha a szálláskapacitás is hozzátevődik, akkor ebből már nem csak az önkormányzat profitál a fürdőn keresztül, hanem munkaerő, gazdaság, piac épül rá. És itt nincs felső határa annak, amit ne lehetne szállásban eladni. Képviselő úr is jól tudja, hogy ha tízszer ennyi szállás volna Makón, akkor az elmúlt 1 évben, amióta a Covid óta lehet menni, azt is ki lehetett volna adni, azaz ma nincs annyi szállás Makón, amit ne lehetne kiadni. Ezt óriási adottságnak tartja, amire lehet építeni. Ebbe nagyon sok időt és pénzt kell beletenni. A Turisztikai Ügynökségtől majd pénzt kell szereznie az épülő szállodákhoz legalább 40-50%-os támogatás mértékében, mert másként nem fognak megvalósulni, mert hitel már nincs, olyan hitel, ami a megtérülést finanszírozza, az már nem lesz. Itt nyilvánvalóan állami támogatást kell egy-két vagy három szállodához szereznie, ami a saját dolga lesz a szűkülő forráskörnyezet közepette. Sokat beszéltek a kampányban a kórház ügyéről. Nem személyesen képviselő úrnak szánja, de mégis kéri, hogy ennyit engedjen meg, hogy elmondja, hogy ha a gyűresányizmust le lehet írni három jelenséggel, akkor a kisiskolák bezárása, a vidéki kórházak bezárása és a mellékvonalak, mellékszárnyak bezárása biztosan benne van ebben a háromban, hogy mi történt akkor. Az embereknek biztosan eszébe jut. Ezt semmiféleképpen nem szeretné. Tudja, hogy ebben mindig van egy nagy vita Magyarországon. Ha Magyarországon csökken a forrás – mindegy egyébként, hogy milyen kormány van, ahhoz, hogy korrekt legyen, ezt is hozzáteszi, mindegy milyen kormány van, ez 30 éve így van – csökken a forrás, erre a MÁV azt mondja, hogy be kell zárni a mellékvonalakat. Ha csökken a forrás, az egészségügyi kormányzat azt mondja, hogy a kis kórházakat be kell zárni. Ha csökken a forrás, azt mondja az oktatási kormányzat, hogy a felső tagozatokat be kell zárni a falusi iskolákban. Ez az első három változatlanul ott van, bármilyen apparátus van bármilyen kormány alatt, mindig ugyanez a három válasz van. Mind a hármat helytelennek tartja, mert nem szabad bezárni a kis iskolákat, nem szabad bezárni a kis kórházakat és nem szabad bezárni a mellékvonalakat. Teljesen világosnak tartja, hogy bármikor történt ez 1990. óta, ez mindig melléfogás volt. Ugyanis a makói kórház által ellátott betegek, ha Szegedre, Vásárhelyre vagy bárhová kerülnek, ugyanúgy többletet fog jelenteni. Volt már ilyen, hogy Szegedre kellett menni, és ott nem volt, aki a beteget ellássa. Nem lehet elküldeni, nem lehet beküldeni és nem lehet centralizálni és központosítani, ezt meg kell értenie a kormányzatnak, és meg kell értenie az egészségügyi kormányzatoknak. Ezen lesznek viták, a makói kórház és a hódmezővásárhelyi kórház kapcsán elmondja, hogy 20 éve küzd az egyikért, és 8-10 éve a másikért. És annak a belátására is képes volt politikusként, amit ritkán szoktak megtenni politikustársai, hogy nem volt sikeres a két kórház összevonása még akkor sem, hogy ha akkor nem vonják össze a két kórházat legalább szervezetiileg, akkor valószínűleg a makói megszűnt volna a nap végén. Így Makó számára a túlélést jelentette, hogy volt egy együttműködés, ezt világosan kell látni. Ennek ellenére egyszerűen az a társadalmi valóság, hogy Makón a választópolgárok 80%-a – 10-ből 8 választó pártállástól függetlenül – azt mondja, hogy neki szüksége van a makói kórházra. Innentől kezdve nincs miről beszélni, ez a helyzet, és ezt a kérést, kívánságot, javaslatot, állásfoglalást egy az egyben teljesíteni kell. Más kérdésnek tartja, hogy mit jelent egy kórház. Makón például – amiről nagyon ritkán beszélnek – nagyon jó a sürgősségi ellátás, van, aki azt mondja, hogy jobb, mint a hódmezővásárhelyi, és biztosan jelent a kórház egy szülészetet, mert anélkül nem kórház a kórház, és ennek feltételeit nem tudták az elmúlt években megteremteni, mert három szülészorvost, ami a jogszabályok szerint a szülészeti működésének feltétele, nem lehetett Makóra hozni. Hogy ezt meg lehet-e a következő hetekben, hónapokban teremteni, másik kérdés, rajta vannak. Véleménye szerint a kórház attól kórház, hogy abban van sürgősségi ellátás, van szülészeti, van belgyógyászat, azaz alapszakmák vannak, mondanák erre az orvosok. Van valamennyi sebészet, persze nyilvánvalóan tartja, hogy komoly szív-műtétet nem Makón vagy Hódmezővásárhelyen csinálnak, hanem Szegeden a klinikán fogják, mert a világon mindenhol így van, de alapvetően a bajok egy jelentős részét helyben kell ellátni a háziorvosnál, a járóbeteg ellátásban és a helyi kórházban. Ebben az egészségügyi ellátásban hisz. Makó képviselő-testülete megszavazott egy

hatalmas összeget arra, hogy ha szülészek jönnek, de nem jöttek. Azaz a felajánlott 2-3 millió forintos fizetésért – nem másfélt – nem volt orvos, aki jött volna. Erről nyilvánvalóan nem a jelenlévők tehetnek, ez nyitott testtartás, és nyilvánvalónak tartja, hogy most azt hallja, hogy más központi ellátóhelyeken arról beszélnek Szegeden – nem tudja, hogy igaz-e -, de kriminális szülésorvoshiány van, mert az orvosok mennek egyik helyről a másikra, itt is talán többen kiváltak. A hírekben lehetett olvasni, hogy elmentek Kiskunhalasra dolgozni nagyon sokan, illetve a magánszférába. Ebben az esetben – be kell látni Hódmezővásárhely és Makó esetében -, hogy Szegeden több magánklinika jött most létre 1 év alatt, legalább kettő-háromról tud, amelyek egyre szélesebb ellátást biztosítanak. Egyszerűen, ha az orvos úgy gondolja – megjegyzi, hogy nem akarja mindig kiszolgáltatni az állam embereit a köznek, de általában megteszi, nem érheti ilyen vád -, de ha egy igazgató megpróbálja az orvost fegyelmezni, és azt mondani, hogy megemelték a bérét, így legyen szíves 4-ig dolgozzon, és 2 órákor még ne menjen el maszekolni, akkor másnap reggel nem jön dolgozni, harmadnap pedig egy maszek klinikán kétszer annyiért kényelmes állásban részesül. Egészen hihetetlennek tartja, ami az egészségügyi ellátásban zajlik. Szerencsének tartja, hogy ennek nem kormányzati felelőse, illetőleg, miután összkormányzati felelősség van, mégiscsak részese, de ez nagyon nehéz kihívás lesz. Ezzel küzd a hódmezővásárhelyi kórház is, csak nem a szüléssel, hanem más szakmákban óriási problémák, hiányosságok vannak. Itt egyébként egyetlen módszer van, mert az ellátó rendszer támadása a legegyszerűbb, politikailag valóban haszonnal kecsegtet, erre az emberek ugranak, de sehová nem jutnak előre, mert ettől nem oldódik meg a probléma. Mindig azt javasolta polgármester asszonynak, hogy ide kell hívni a kórházigazgatót, a kórházvezetést, és folyamatos párbeszédre, rendszeres megbeszélésekre van szükség, hogy adjon rálátást, betekintést a kórházigazgató, hogy ő milyen problémákkal küzd, hogyan tudja megszervezni az ellátást, milyen lépéseket tesz. Kallai főigazgató úr lassan 20 éve kórházat vezet, kevés olyan tapasztalt és jó felkészültségű szakember van, mint ő. Nem hiszi, hogy Makón az ő munkáját bárki kritikával illette volna az elmúlt években. A képviselő-testületbe meg kell őt idézni most, a nyári szabadságok előtt, meg kell hallgatni, és a panaszokkal szembesíteni kell. A panaszt vegye fel a képviselő-testület a lakosságtól, de közvetítő legyen, és ne ítéletosztó. Nyilvánvalóan el fogja mondani a főigazgató úr, hogy neki milyen problémái, szempontjai vannak, miben kér támogatást. Fejlesztik a makói, a hódmezővásárhelyi kórházat is, a szegedi klinikán is új klinikai tömbrészek épülnek. Véleménye szerint sokat léptek előre vidéki kórházellátás szinten, vannak egészen jól működő részek. Tud arról, hogy vannak ellátási helyek, ahol probléma van, de máshol már az időpontfoglalás, a betegellátás teljesen más körülmények között zajlik, mint 10-20 évvel ezelőtt akár a járó-, vagy a fekvőbetegellátási körülmények között. Így azt gondolja, hogy bizonyos helyeken igenis tudnak jó színvonalat biztosítani. A szüléssel megoldatlan probléma Makó városában, amit meg kell tudni oldani, ennek kell a fókuszban lenni. Kifejezetten kórházmentő lépések megtételére van szükség, és a gazdasági együttműködésen túl a szakmait szét kell operálni. Ezt az álláspontot képviseli. Egy könyvelés van, egy bérszámfejtés van, egy kiszolgáló létesítmény van, mivel teljesen indokolt a párhuzamosságok megszüntetése, mint több megyei vagy regionális kórház esetében is. A digitalizáció korában az, hogy most honnan számfejtik az emberek bérét, és hogy honnan mennek ezek a dolgok, a beteg szempontjából irreleváns. Az összes forrást a betegellátásba kell fordítani, és a back office szolgáltatásokat és a kórházellátást lehet központosítani. Szakmai önállóságot kell adni – ezt javasolta, ezt kérte, hogy a makói kórháznak legyen szakmai kompetenciája és önállósága. A napelempályázat ügyében elmondja, hogy ezt valóban érintette a régi kormány megszűnése és az új kormány felállása, de ezt rövidesen pótolni fogja a kormányzat és ki fogják hirdetni az eredményeket, ez csak csepp a tengerben, mert sokkal, sokszor több forrás kellene ehhez, hogy ebben előrelépés legyen, de lesznek ilyen pályázatok, lesznek ilyen lépések. A beruházásokat is úgy kell elképzelni – beszéljenek világosan – Makó városában is, hogy ha most azt mondják a választópolgároknak, hogy most a forrásokat a

működtetésre, racionalizálásra és a költségek csökkentésére, vagy az áramszámla kifizetésére fordítják, a fejlesztési oldalon annyi fejlesztés közepette, ami most Makón van, ők másfél évig ebből semmit nem fognak észrevenni. Jelen pillanatban Makón annyi fejlesztés és beruházás van folyamatban, hogy ha Makó városa az idén nem indít egyet sem, abból a lakosok semmit nem fognak érzékelni, hogy nem indult egyetlen beruházás sem. Ugyanez vonatkozik az országra is. 2022-ben és 2023-ban olyan mennyiségű beruházás van, aminek a befejezése kihívást jelent, nem hogy újnak az elkezdése. Ezt kell világosan látni olyan építőanyag áremelkedés mellett, ami bizonyos helyeken 20-30-50-100%, vagy nem lehet kapni. Azzal kapcsolatban, hogy a makói fürdő számára hogyan lehet vasat venni, felhívja a figyelmet, hogy napi vas ár, napi fa ár van, nem heti, havi, vagy évekre előre rögzített. Így hiába van 10 milliárd forint a beruházásra, lehetségesnek tartja, hogy a végén 12-be fog kerülni, mert felment az alapanyag ára. És nem mondhatják, hogy nem fizetik ki, ha a vállalkozó leteszi a számlát arról, hogy mennyiért vette a fát, a vasat és az építőanyagot, nem lehet mást csinálni. Ugyanez vonatkozik mindenre, minden beruházásra, ezzel kell szembe nézni. Véleménye szerint éppen elég feladat az minden települési önkormányzat számára, hogy amin most dolgoznak, az szépen be legyen fejezve normálisan, ki legyenek a számlák fizetve és az egész elinduljon. Úgy gondolja, hogy ez épp gigantikus méretű feladat egy ekkora beruházásnál. Egy 10 milliárd forintos beruházás kellős közepén van Makó városa, amire mondhatja, hogy állami támogatásból megy, és az állam majd fizet mindent, de hát a valóságban úgy van, hogy még ezt meg azt hozzá kell tenni, erre meg arra van még szükség. Mindannyian építkeztek már, pontosan tudják, hogy menet közben még számos ötlete van az embernek, amit meg kell csinálni, hogy jó legyen. Mindannyian abban érdekeltek, hogy minden ilyen beruházás jól valósuljon meg és jó legyen, de ebbe rengeteg pénzt, energiát, munkát kell beletenni, úgyhogy itt a forrásoknak bőven van helye. Makó városában véleménye szerint ilyen probléma nincsen. Kézilabdacsarnok épül, bölcsődét épít a református egyház, iskolát épít a református egyház, se szeri, se száma ezeknek a beruházásoknak, amelyek 2022-ben sem lesznek készen, hanem ha jól látta, egy részük messze behúzódik a 2023-as esztendőbe is. Véleménye szerint itt most rá kell ülni a kasszakulcsra, a pénzre, és számba kell venni az erőforrásokat, felkészülni minden opcióra. Ezt tudja mondani, és arra kéri és biztatja polgármester asszonyt és a képviselő-testület nem Fideszes részét is tisztelettel, hogy próbáljanak valamiféle együttműködési rendszert kialakítani. A maga részéről megpróbálta. Képviselő úrnak volt egy támogatója, a hódmezővásárhelyi polgármester kolléga, aki miniszterelnök-jelöltként is elindult, és a választókerületben is láthatta képviselő úr, hogy talán sokan nem is várták, mégis fegyverszünetet ajánlott számára, és most egyelőre úgy tűnik, hogy ez valamilyen szinten működik. Ezt javasolná általában mindenhol. Ha meg tudta tenni Márki-Zay Péterrel, akkor a jelenlévőknek csak könnyebb helyzetük van.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni miniszter úr szavait. Viszontválaszra Mucsi Tamásnak adja meg a szót.

Mucsi Tamás települési képviselő: Megköszöni miniszter úr megnyugtató szavait a kórház ügyében, ugyanakkor hozzáteszi, hogy itt sokkal többértű dologról van szó. A kormány nem tudta hazahozni a helyreállítási alapokat, még mindig nem itt tartana az infláció és nem itt tartana az ország helyzete, ha ez sikerült volna. Az, hogy összerúgták a port az Európai Unióval, ugyancsak nem segít az ország helyzetén. Azaz itt azért nem lehet mindent a háborúra, vagy a háborús veszélyhelyzetre fogni. Ha most Magyarországon euro lenne, akkor megint stabilabb volna Magyarország helyzete, de sajnálattal látja, hogy erre az előző kormányok nem törekedtek. Megnyugtatónak tartja azt a hozzáállást, amit miniszter úr mondott, felkapta a fejét arra a mondatára, hogy segíteni kell a város lakosait, mert bajba kerülhetnek, vagy már akár bajba is kerültek az inflációs nyomás miatt. Ezért nem értett például egyet azzal a döntéssel,

hogy a beiskolázási utalványokat, illetve az időskorúak utalványait, juttatásait fagyasztották be elsőként, mert pontosan hallja olyan nyugdíjasoktól, akikkel az utcán beszélget, hogy vele nem fordult még ilyen elő, de a hónap végére elfogyott a nyugdíja. Pontosán most kellene odaadni ezeket a juttatásokat, és ennek az együttműködésnek a jegyében kéri a képviselő-testülettől és polgármester asszonytól, hogy gondolják át, hogy ezeket a juttatásokat visszaadják, és esetleg honnan tudják pótolni a szükséges forrásokat, mert ebben tudna partner lenni. Megköszöni a viszontválasz lehetőségét.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Képviselő úr hozzászólására reagálva elmondja, hogy az adható juttatásokat, illetve az önként vállalt fejlesztéseket függesztették fel. A határozati javaslatban az is szerepelt, hogy ezeket novemberben újra fogják vizsgálni, ezt követően tudnak esetlegesen dönteni az adventi időszakban, amennyiben a város költségvetése biztosítja a kialakult helyzetre vonatkozóan, akkor ezeket biztosítani fogják. Arra emlékezteti képviselő urat, hogy február 10-én a költségvetési rendelet elfogadásakor a szociális támogatási keretet jóval megnövelték, éppen akkor, a járványügyi helyzet, illetve más egyéb tényezők miatt. Mint mindig a korábbi időszakban is, az elmúlt két évben a szociális gondoskodásra, illetve a makói lakosság életminőségének javítására folyamatosan törekszenek és törekedni is fognak, amint azt miniszter úr is említette. Kérdezi, hogy van-e további hozzászólás. Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János építési és beruházási miniszter, országgyűlési képviselő: Elmondja, hogy érti az európai uniós forrásokra vonatkozó szöveget, de egy egyszerű ténytet szeretne képviselő úr figyelmébe ajánlani. A külső piaci kamat, a piac árazása a magyar államadóssági kamatot illetően 8%, a lengyelek, akik megállapodtak az Európai Unióval állítólag az Újjáépítési Alapról, 7,8%-ot fizetnek. Nem tett különbséget a piac. A pénzpiac nem tett különbséget. Attól fél, hogy nem itt van a különbség.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Képviselőtársa megnyilvánulásait a szirének énekéhez hasonlatosnak tartja... Tudomásul kell venni, hogy kétfajta szükség van. Amikor pénzről kezdenek el beszélni, és egy polgármester a város pénzéről, akkor két különböző dobozt kell letenniük. Az egyik a kötelező feladatok doboza a fűtés, világítás, gázellátás, a különböző karbantartások, a dolgozók fizetése. Ezek kötelező feladatok, amiket el kell látni, ki kell fizetni, erre kell, hogy legyen pénz. A másik az önként vállalt feladatok, amelyekről elmondták, hogy feltétlenül szükségesek. Megerősíti, hogy nagyon jó lenne, ha mindenre lenne pénzük, de Krózus minden pénze kevés lenne, hogy ezeket teljesítsék. Most nem ezek az elsősorban jelentkező időszakos kérdések. 2 évvel ezelőtt volt egy megbeszélés, amikor az volt a kérdés, hogy a képviselők hogyan látják Makó város jövőjét. Másként gondoltak sok mindent. Eszükbe nem jutott, hogy lehet itt Covid-járvány, lehet, hogy az Európai Unió úgy dönt, hogy nem fizeti ki az országnak azokat az alapokat, amik járnak. Egyszerűen így dönt, így áll hozzá a dologhoz. Boros Imre közismert közgazdászt említi, aki az egyik mostani tévéinterjúban éppen arról beszélt, hogy de jó, hogy Magyarország nem eurokonform, mert jelen pillanatban úgy néz ki, hogy az Európai Unió gazdaságfejlesztési politikája hibás. Olyan megszorító intézkedéseket csinál, ami saját magának rosszabb, mint annak, akivel szemben intézkedik. Itt gondol Putyin Oroszországra. Ez a játék egyszer már elmúlt. Tanulni kellene a történelemből. 10 évvel ezelőtt volt egy ilyen elgondolás, hogy annak idején szorítsák meg, emeljék a földgáz és a gázolaj árát. Az oroszoknak ez nem okozott gondot, az araboknak igen, hangoztatták is, hogy a kisebb mennyiségű kitermelés miatt egyszerűen nem tudnak megélni. Ezzel az arabokat szorították meg, nem az oroszokat. El kell gondolkodni azon,

hogya ha ilyen megszorító intézkedéseket akarnak bevezetni, tulajdonképpen nekünk fáj-e jobban, vagy nekik. Ha lehet, saját magunknak ne okozzunk ilyet. Ugyanakkor jól át kell gondolni a dolgokat. Makó város jövője szempontjából a tram-train meghatározó jelentőségű. Nagyon lényegesnek tartja, hogy legyen kapcsolat Makó és Szeged között. Ez mindenképpen olyan elgondolás, amit nem szeretne sutba dobni, azonban először a jelenleg futó beruházásokat kell befejezni, az után kell újat kezdeni, mert arra reálisan milliárdos, százmilliárdos támogatást nem fognak nyerni. A Tiszán egy hidat is kell építeni ahhoz, hogy működni tudjon a tram-train, így érezhető, mekkora feladatról van szó. Sánta Sándor polgármester urat idézve említi, hogy amikor Makó kórházát átadta a megyének, amely jelen pillanatban már az államigazgatás alá tartozik, így a polgármesteri hivatalnak befolyása a makói kórház működésére nincs. Kérhetnek, javasolhatnak, de ma nem az önkormányzat irányítja. Ugyanezt el kell mondani az oktatásügygel kapcsolatban is, ahogyan a hódmezővásárhelyi centrum, amely meghatározó jelentőségű, ő jogosult megmondani, hogy mi hogyan legyen. Nem tartja biztosnak, hogy ezzel teljesen egyetértenek, önálló gondolataik vannak, amelyeket elmondanak, és szeretnék, ha ezek megvalósulnának. Ennyiben teljesen egyetértenek képviselőtársával.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni a hozzászólást, zárszóként Mágori András Józsefnek adja meg a szót.

Mágori András József városüzemeltetési tanácsnok, települési képviselő: Úgy gondolja, hogy azzal, hogy például az önkormányzat kilép a rezsicsökkentett energiaárakból, és piaci árat fog fizetni, áttételesen például kifizetik a beiskolázási támogatást, vagy az időskorúak utalványát, mert áttételesen ez az összeg jelentkezni fog a zsebükben, mivel a rezsicsökkentett energiaárak továbbra is maradnak. A világ diktálja az energiaárakat, a magyar kormány meg ezáltal is tudja garantálni, hogy továbbra is rezsicsökkentetten tudják vásárolni az energiát az idősek és a szülők is.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni a hozzászólást. Kérdezi, hogy van-e további kérdés, észrevétel, javaslat.

További kérdés, észrevétel nem lévén, nagy tisztelettel köszöni meg a Makó jelenéről és jövőjéről való közös együtt gondolkodást, miniszter úrnak a tájékoztatót, illetve a javaslatokat, amelyeket meg szívlelendőnek tart.

Szavazásra teszi fel a tájékoztatót, amelynek elfogadását kéri.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

133/2022. (VI.17.) MÖKT h.

Tárgy: Polgármesteri tájékoztató Makó város jövőképeről

H A T Á R O Z A T

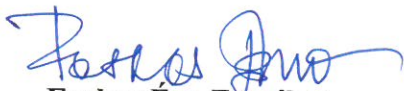
Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Makó város jövőképeről szóló polgármesteri tájékoztatót, és azt tudomásul veszi.

Erről értesítést kap:

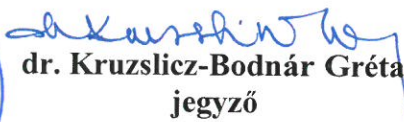
- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megállapítja, hogy a mai rendkívüli képviselő-testületi ülés napirendjét megtárgyalták. Tájékoztatásul elmondja, hogy legközelebb a nyári szünet előtti utolsó rendes képviselő-testületi ülésre június 29-én kerül sor. Megköszöni a megtisztelő jelenlétet, az ülést bezárja.

K. m. f.

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta
jegyző

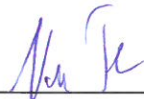
J E L E N L É V I Í V

A képviselő-testület 2022. június 17. napján megtartott
rendkívüli – nyilvános – ülésén megjelent képviselőkéről

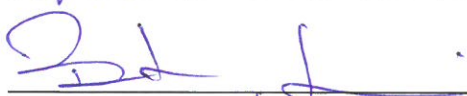
Farkas Éva Erzsébet polgármester

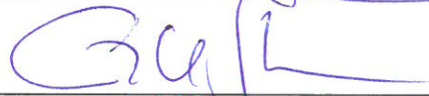
Varga Ferenc alpolgármester

Botlik Anita

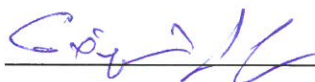
Czirbus Gábor

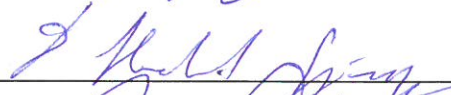
Csermák Szilvia

Gáspár Sándor

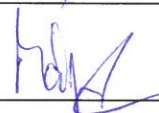
Dr. Hadik György

Kovács Sándor

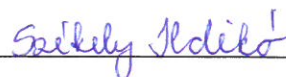
Mágori András József

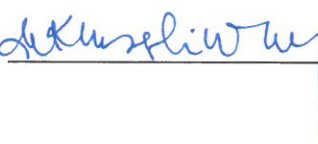
Mucsi Tamás

Székely Ildikó Etelka

Zeitler Ádám

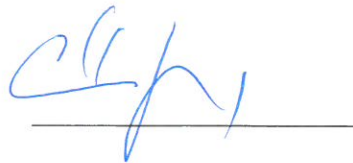

dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta jegyző

J E L E N L É T I Í V

A képviselő-testület 2022. június 17. napján megtartott
rendkívüli – nyilvános - ülésén részt vett állandó meghívottakról

Lázár János
építési és beruházási miniszter
országgyűlési képviselő

dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta jegyző

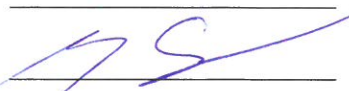
Bakos Tamás aljegyző

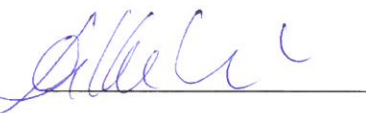
dr. Ember Alex vezérigazgató
Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt.

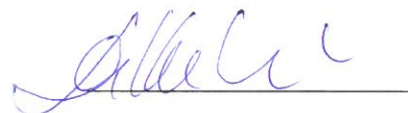
Czödör Szilvia ügyvezető
Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft.

Szűcs Gábor divízióvezető
Városgazdálkodási- és fejlesztési divízió
Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt.

Dr. Keresztúriné Kisistók Tímea divízióvezető
vezérigazgató-helyettes
Városi Televízió Divízió
Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt.

Márton Imre divízióvezető
Kulturális-Közművelődési Divízió
Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt.

Zsámboki Erika divízióvezető
Kulturális-Közművelődési Divízió
Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt.

Lajtosné Papp Noémi divízióvezető
Fürdő Divízió
Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt.

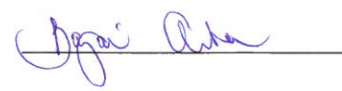
Tóthné Balázs Andrea intézményvezető
Makói Egyesített Népjóléti Intézmény

Szikszai Zsuzsanna igazgató
József Attila Városi Könyvtár és Múzeum

Bányai Anita intézményvezető
Makói Óvoda

dr. Lakatos-Tóth Andor
Makói Járási Hivatal vezetője

Nagy Sándor r. alezredes, rendőrkapitány
Makói Rendőrkapitányság

Balogh Róbert tű. alezredes, tűzoltóparancsnok
Makói Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság

Miklós Anikó tankerületi igazgató
Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ

Molnár László
a Csongrád Megyei Közgyűlés makói képviselője

Dr. Török Miklós
a Csongrád Megyei Közgyűlés makói képviselője

Petrovics Attila
Makói Roma Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke

Birta Júlia Mihaéla
Makói Román Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke

Dr. Kallai Árpád főigazgató
Csongrád-Csanád Megyei Egészségügyi Ellátó Központ
Hódmezővásárhely-Makó

Kincses Tímea főigazgató
Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum

Papós András megbízott igazgató
Hódmezővásárhelyi SZC Makói Návay Lajos
Technikum és Kollégium

Horváth Zoltán igazgató
Alföldi ASzC Galamb József Mezőgazdasági
Technikum és Szakképző Iskola

Oroszné Kopányi Katalin igazgató
Makói József Attila Gimnázium

Kovács Tibor igazgató
Juhász Gyula Református Gimnázium és
Szakképző Iskola

Majorosné Rácz Krisztina igazgató
Szent István Egyházi Általános Iskola és Kollégium

Bertus-Barcza Csabáné igazgató
Szikszai György Református Óvoda és Általános Iskola

Bizottsági kültagok:

Molnár Viktor

Kiss Géza

Toldi János

Mészáros Sándorné

Geráné Rozsnyai Amanda

Dr. Nagy Jenő

Tóth István

Kószó Ferencné

Egyházak képviselői
